

beelden in verschillende kleuren perfect over elkaar en vormen een fotografisch kloppend, maar niet waarheidsgetrouw beeld van de pollen. Veranderen we van standpunt, dan verandert het beeld. Daarbij speelt het wisselend daglicht een rol. En elk licht heeft zijn eigen surrealistisch effect. De originele foto van de cichorei-pollen is gemaakt door Steve Gschmeissner.

15 – Carla Ellens Metabolismos

Ellens lijkt meer bezeten van toevalligheden die tijdens het fotografisch proces het beeld beïnvloeden dan in het minutieus voorbereiden van een studio-opname. Ze vangt letterlijk beelden met alle mogelijke technieken. Ze gebruikt camera's in alle soorten en maten, maar werkt ook met pinhole, een gaatje in een kartonnen doosje, maakt contactopnamen zoals cyaandruk en laat het toeval een rol spelen door het gebruik van overjarige filmrolletjes. Dit leidt tot een uiteenlopend oeuvre, soms schilderachtig, dan weer lineair, maar altijd sferisch. Daarmee is ze meer schilder dan fotograaf. Thematisch zwerft ze van portret tot landschap in vergezichten en close-ups, in kleur en zwart-wit en alles er tussen in. 'Metabolismos' toont een serie bladvormen met het voorkomen van een monotype, in sprookjesachtige kleuren, drijvend in de slotgracht van het kasteel, als eencelligen. 'Metabolismos' (Grieks) staat voor het geheel van biochemische processen die in cellen plaatsvinden.

Laurence Aërgerter* Healing plants for hurt landscapes

Op uitnodiging van de stad Leeuwarden ontwikkelde Aërgerter het tweeledig 'community art project' 'Herbarium Cataplasma'. (Cataplasma betekent zwachtel of kompres). Ze reconstrueerde de plattegrond van de medicinale tuin van de abdij van

St. Gall en 'transplanteerde' die naar een braakliggend stuk grond in Leeuwarden, ooit deel van een klooster. Vervolgens vroeg ze de wijkbewoners om een symbolisch genezingsritueel uit te voeren. Daartoe plukte ze honderd afbeeldingen van een door mens of natuur vernietigd landschap van het web en vroeg de bewoners om deze afbeeldingen adequaat te 'behandelen' met geneeskrachtige planten uit de nieuwe tuin. De foto's in 'Wonderland' vormen daarvan een beeldverslag: 'echte' planten, haarscherp gefotografeerd op reproducties van rampen.

* werk wordt later toegevoegd aan de tentoonstelling

Kijk voor lezingen, workshops en rondleidingen (vanaf mei) op:
www.isoo.nu
www.kasteeltuinassumburg.nl

Organisatie:
ISOO, het fotografiecentrum in de IJmond, in samenwerking met Stichting Vrijwilligers Kasteeltuin Assumburg
Curator:
Jaap Velserboer
Productie:
iMagineArt/Ronald Tebra

Deze tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door:
gemeente Heemskerk / gemeente Beverwijk
Stichting Sanageest / Stichting Vrederijk
Stichting SeW / Tata Steel / PontMeyer
Rabo Dichtbij Fonds / W.J.O. De Vries Fonds
Prins Bernhard Cultuurfonds / BNG Cultuurfonds

Instagram: #wonderland_nl

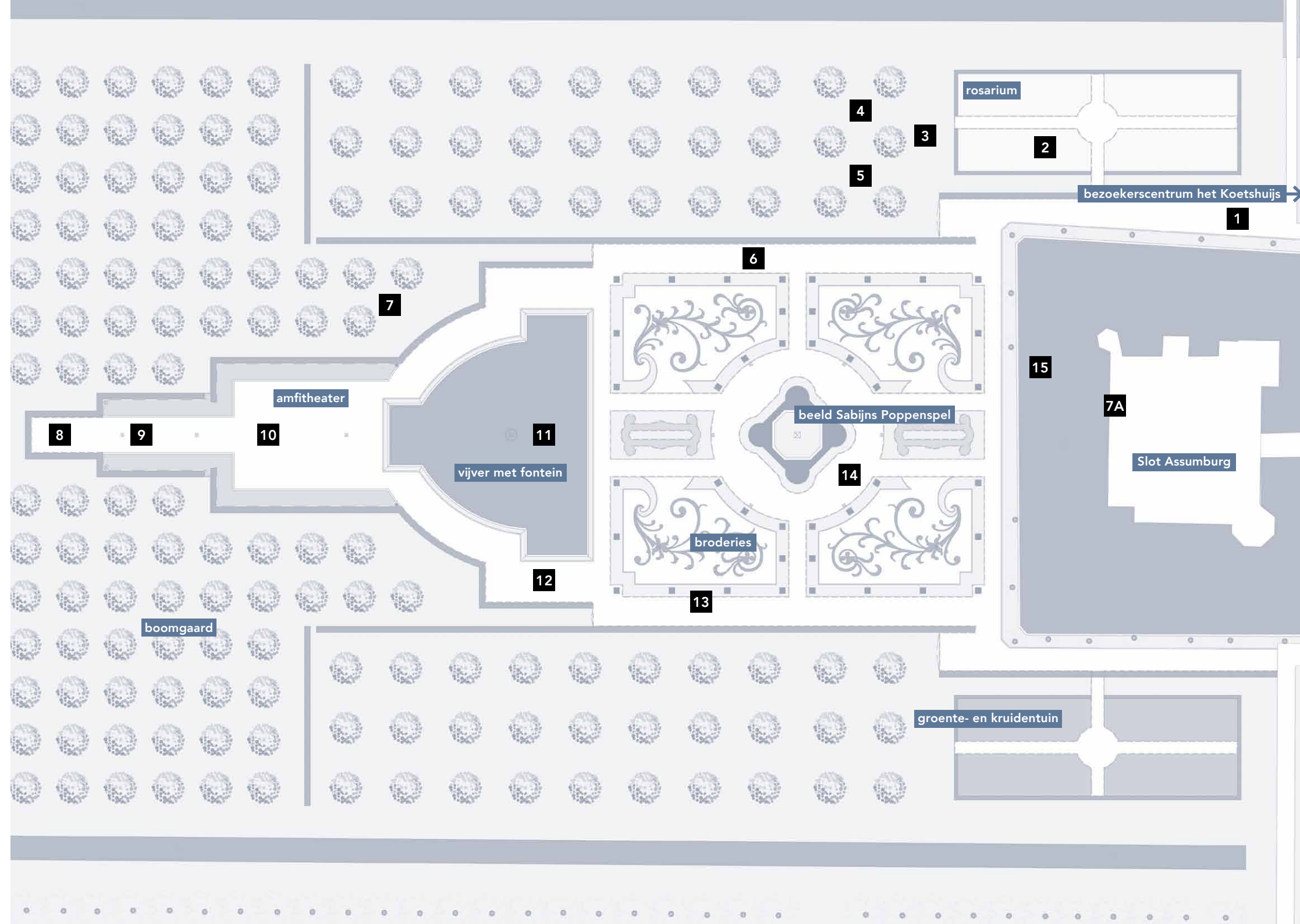

foto voorzijde: Dainon Xanthopoulos / grafisch ontwerp: Maud van Gool

Kasteeltuin Assumburg Heemskerk

28 open
lucht
04 foto
T/M expo
27
10
WONDERLAND

ISOO
CENTRUM VOOR FOTOGRAFIE

1 – Stijn Elshuis Project Forest

Technologie ontwikkelt zich razendsnel, terwijl de natuur geleidelijk evolueert. We kunnen wellicht naar Mars en we hebben kunstmatige intelligentie, maar kunnen we zonder de levende natuur? Kunnen plastic bomen onze hang naar ‘natuur’ bevredigen? Veel mensen vinden groene weilanden met het profiel van een biljartlaken immers al ‘natuur’... ‘Project Forest’ bestaat uit metershoge foto’s van plastic miniatuur-boompjes die we kennen van de elektrische trein. Deze boompjes zijn vergroot en afgedrukt op een formaat van een flinke heester, waardoor ze er echt uitzien. Maar er is niks echts aan! Om te beginnen wáren het al nagemaakte boompjes van plastic; de eerste stap van echt naar nep. Vervolgens heeft Elshuis ze gefotografeerd uit een bepaalde hoek met bepaald licht; de tweede stap. En tot slot zijn ze bewerkt op de computer. Van nep tot nepper. Er is geen enkele echte boom aan te pas gekomen. Kijken of het werkt in de tuin.

2 – Eric Tourneret The Honeybee-man

Van ‘de honingbij-man’ Eric Tourneret worden twee grote foto’s getoond in het rosarium. Freelance fotograaf Tourneret was één van de eersten die, gealarmeerd door bijensterfte, bijenpopulaties wereldwijd in beeld begon te brengen. Hij reisde van Ethiopië naar Panama, van Turkije naar Indonesië om bijenvolken en imkers te volgen. In minutieuze beelden doet hij verslag van de intrigerende bijenwereld.

De twee foto’s in de tuin worden omringd door een grote zwerm (foto-)bijtjes, die door Evert-Jan Woudstra, Nico Admiraal en Robert Moeliker zijn genomen.

3 – Marisca Voskamp Week 17

Marisca Voskamp is geen fotograaf. Ze werkt vanuit een idee, een concept. Het materiaal waarin dat idee vervolgens wordt uitgewerkt en de werkwijze die noodzakelijk is om het werk te realiseren zijn daaraan ondergeschikt. Idee en uitvoering zijn zo van even grote artistieke betekenis. Sinds 1995 maakt ze alleen nog werk dat onstoffelijk is en vergankelijk. Vanaf 2014 begint ze met haar telefoon te filmen en te fotograferen. Ze legt momenten van de dag vast en volgt de verandering van de seizoenen in het landschap rond haar huis. Dat verweeft ze met een onderzoek naar haar rol als vrouw, moeder en kunstenaar binnen de maatschappij, media, het lichaam. Telkens weet ze het alledaagse opnieuw te vereeuwigen op haar eigen wijze. ‘Week 17’ is wat de titel aangeeft: een associatief beeldverslag van de wereld van Marisca Voskamp; mens verbonden met de wereld. In de tuin staat haar ‘informatiebord’ in de boomgaard, een collage van beeld en tekst, vlakbij het werk van Andre van Noord, met wie zij samenleefde.

4 – Andre van Noord Treeman

Vorig jaar overleed op 54-jarige leeftijd de fotograaf Andre van Noord. Centraal in zijn werk staan bloemen, bomen, landschappen, zelfportretten en zijn gezinsleven. Daaruit spreekt een grote verbondenheid tussen de mens en de hem omringende wereld. In zijn huis aan de oever van de Zaan, met uitzicht over het lege land van de Enge Wormer, kon hij versmelten met de natuur om zich heen. Speciaal voor de appelboomgaard van

Assumburg zijn drie beelden gekozen waarin de fotograaf probeert te verdwijnen in de natuur om één te worden met een Cox appelboom, van een ras uit de 19e eeuw. Een interessante vraag in een tijd waarin de discussie oplaait over het kappen van bomen om de biodiversiteit te vergroten! Fotowerk van Van Noord is opgenomen in vele private internationale collecties, modehuizen en ambassades. Naast fotograaf was Andre van Noord een wereldberoemd fotomodel.

5 – Eva-Fiore Kovakovsky Gardenbook

In de boomgaard toont Eva-Fiore Kovakovsky haar ‘tuinboek’, dat zij speciaal voor deze tentoonstelling maakte. Het is geen opsomming van de fruitbomen rondom, maar een groot formaat werk met bladen van PVC. Er staan foto’s op van esdoornbladeren, waarin gaten zijn gebeten door insecten. De PVC vellen steken rechtop uit het houten platform en worden door de wind bewogen. Eva-Fiore ordent, corrigeert en presenteert de natuur op haar eigen wijze, niet volgens Linnaeus. Zo dwong ze grassen in geometrische patronen en presenteerde in de monumentale genieloods van Kunstfort Vijfhuizen de installatie ‘Sequoia Grove’, een verzameling afdruksels van tropische vruchten, bomen, nerven, planten en grassprietten in gips en als blauwdruk. Een nieuw biotoop. Kovakovsky toont ons de natuur zoals wij die zelden zien en maakt daarbij gebruik van aloude fotografische technieken, zoals de cyanotype.

6 – Olga Rook werk uit verschillende series, o.m. Kievitsbloem en Protea

In de formele tuin, op de hoeken van de accolades, staan de spiegelende kubussen met foto’s van Olga Rook. Bloemen en eitjes tegen een egale achtergrond gefotografeerd. Als een studioportret. Perfect afgebeeld.

Zo krijgt elke bloem een persoonlijk karakter. En elk ei wordt een individu.

De zeldzame Kievitsbloem, een inlandse orchidee en lange tijd een beschermd plant, was symbolisch voor het verdwijnen van soorten, maar nu staat hij niet meer op de rode lijst. Dat is een hoopvol teken: planten beschermen werkt! De Zuid-Afrikaanse ‘Protea’ staat nog steeds op uitsterven; daar kan de symbolische betekenis van de bloem, die staat voor ‘hope and change’ vooralsnog weinig aan veranderen. De kwarteleitjes symboliseren de kwetsbaarheid van de natuur.

7/7A – Noor Damen Boompje Huelgoat, De Verschijning

In het werk van Noor Damen wordt het alledaagse tot iets buitengewoons verheven. Alles kan haar tot onderwerp dienen - een tak, algen of een patroon van gegroeid zeewier – maar in alle werken wordt de schoonheid van deze doodgewone, dagelijkse dingen getoond. Hoewel fotografie een medium is dat vooral de buitenkant vastlegt, probeert Damen de innerlijke bewogenheid van haar onderwerpen, en daarmee deels haar eigen gedachtewereld, in beeld vast te leggen. In de tuin toont ze twee werken op twee locaties. ‘De Verschijning’ toont een silhouet achter glas aan de achterkant van het kasteel. Het breekbare ‘Boompje Huelgoat’ staat klein maar fier tussen de grotere soortgenoten in een weelderige boomgaard. Recht van voren zien we één beeld, maar bewegen we iets, dan zien we dubbel. Damen trof het boompje in het arboretum Huelgoat en het ontroerde haar.

8 – Driessens & Verstappen Kennemerduinen

Groei intrigeert het duo Driessens & Verstappen. Ze registreren groei, maar ze ontwerpen als kunstenaars ook situaties waarin groei kan plaatsvinden. Dan gaat

het kunstwerk als het ware een eigen leven leiden, waarbij zij als kunstenaar meer toeschouwer of verslaglegger zijn. Die werkwijze passen ze zowel toe op levend, groeiend materiaal als op kunstmatige intelligentie. Hieruit spreekt hun fascinatie voor evolutie-onaire processen. Ze willen naar een kunst die niet geheel wordt bepaald door de subjectieve keuzes die wij mensen maken, maar die wordt opgewekt door zelfstandig opererende processen. Belangrijke inspiratiebronnen voor hen zijn de zelforganiserende processen in de natuur (fysisch, chemisch, genetisch) die voortdurend nieuwe en originele vormen voortbrengen.

In de tuin tonen ze ‘Kennemerduinen’, vier seizoenen binnen acht minuten, gefotografeerd vanuit één standpunt volgens de ‘time-laps-methode’, overvloeiend in beeld gebracht. ‘Kennemerduinen’ vormt samen met ‘Frankendael’ en ‘Diemerzeedijk’ een drieluik van typisch Nederlandse landschappen.

9 – Wout Berger Oase (Ditch en Ruigoord)

Wout Berger registreert. Hij kijkt en legt nauwkeurig vast met zijn technische camera. Hij kiest geen fancy onderwerpen, maar maakt opnamen van een wereld die binnen handbereik ligt. En toch ziet zijn wereld er anders uit dan zoals we die kennen. Veraf en dichtbij zijn nagenoeg even scherp. In foto-terminen: de scherptediepte is enorm groot. Zo ziet het oog de wereld niet. Het oog stelt namelijk voortdurend scherp, om afwisselend dichtbij en ver te kunnen zien. Berger laat ons beter kijken. En doordat mensen, auto’s, of een horizon op zijn foto’s ontbreken, werken ze nog vervreemdender.

Bekend is zijn serie ‘Poisoned landscapes’, waarvoor hij in opdracht locaties fotografeerde die hevig vervuuld zijn, zoals de Volgermeerpolder en de Diemerzeedijk. Wat hij daar na vijf en twintig jaar aantrof

en vastlegde was geen rampspoed en ellende, maar vaak overweldigende natuur. In Assumburg toont hij twee beelden (‘Ruigoord’ en ‘Ditch’) in de installatie ‘Oase’, die, de titel indachtig, bevoloed worden. ‘Ditch’ wordt schoongewassen; ‘Ruigoord’ geïrrigeerd.

10 – Daimon Xanthopoulos Archeology of Faith

Kan een spirituele of zelfs religieuze ervaring worden vertaald in een foto? En moet dat dan een registratie zijn van een heilige plek of een dienst, of is het passender er een beeldend synoniem voor te vinden? Daimon Xanthopoulos reist de wereld rond op zoek naar ‘heilige plekken’. Locaties die omgeven zijn met sages, waar soms nog steeds rituelen gehouden worden, omgevormd door de tijd en de huidige religies. Mythologische plekken, waar de ‘heiligheid’ nog voelbaar is. Voor aanwijzingen naar locaties baseert hij zich – deels - op klassieke schilderijen en oude verhalen. Hij probeert de ‘magie’ van de plek te vangen in een direct camerabeeld. Aan beeldmanipulatie doet hij niet.Het resultaat is een fantastische serie, een mix van documentairebeelden van rites, maar vooral wonderbaarlijke natuurlijke fenomenen, zoals de berg Olympos, met een rood aura. Of een lichtvlek in een Duits bos. Met ‘Faith’ bevestigt Xanthopoulos de verbondenheid van ons mensen met wat wij ‘de natuur’ noemen. De tentoonstelling vormt een preview van het boek dat hij in 2019 uitbrengt.

11 – Desirée Dolron Still uit de film Uncertain, TX

‘Uncertain,TX’ is een still van een film uit 2016, waarin we de natuur in al haar overweldigende schoonheid aanschouwen. Puur natuur. Denken we. Wat we niet zien is de exoot onder water die hard op weg is om het hele ecosysteem in de war te schoppen. Dolron is begaan met onze aarde. Ze maakt

oogstrelende beelden, die bij nader inzien op alle plekken inzoomen waar het effect van de toenemende bevolkingsgroei en de migratiestromen op ons kwetsbare ecosysteem al zichtbaar zijn. De titel ‘Uncertain’ heeft een dubbele betekenis. Uncertain is een plaats in Texas, in de Verenigde Staten, waar ze een tijd gewerkt heeft. Maar ‘uncertain’ klinkt ook alsof Dolron er aan twijfelt of dit moeras er over een jaar of wat nog zo uitziet. Wanneer heeft de woekerende waterplant dit hele systeem veranderd? De still wordt als een stilstaand bioscoopbeeld getoond, midden in de vijver.

12 – Lotte Stekelenburg beelden uit o.m. het Plaagdierboek

Freelance fotografe Lotte Stekelenburg werkt in opdracht vooral binnen de artistieke, culturele en sociale sector. In heldere documentaire stijl belicht zij veelal maatschappelijke thema’s. Zo maakte ze foto’s voor het ‘Insectenkookboek’ en gaf samen met Suze Peters het ‘Plaagdierboek’ uit. Daarin becomentariëren ze onze rigide opstelling ten aanzien van slakken, torren, kevers en ander onwelgevallig klein spul dat kruipt, knaagt, kwijlt en boort. Ofwel: de schrik van de volkstuinder. Die houding is nogal arbitrair, op zijn zachtst gezegd. Dat de mens deel uitmaakt van een samenhangend ecosysteem waarin de kleinste organismen een cruciale rol spelen, kan er niet vaak genoeg ingeramd worden. En dan liefst humorvol. Foto’s uit ‘Plaagdierboek’ en ‘Onkruidboek’ worden als collages getoond op een plantenkas. Dat staat niet gewoon recht, maar op één punt. Als om het eigen gelijk nog eens ter discussie te stellen...

13 – Daniëlle van Ark Transience

‘Vergankelijk’ is de titel van het werk van Daniëlle van Ark. Ze toont foto’s van rouwboeketten, gefotografeerd op nieuwe graven

en geëtsd op messingplaten van ruim één vierkante meter. We kennen het ritueel. We leggen bloemen op een graf als afscheidsgroet. Bloemen bieden troost en schoonheid, maar binnen een mum van tijd zijn ze vergaan. Door de boeketten te fotograferen, vast te leggen, wordt het verval als het ware stopgezet. De bloemen worden bevroren in de staat waarin Van Ark ze aantrof. Stopgezet in de tijd, net als in de bloemstillevens in de zeventiende eeuw.Maar door de foto’s op messing te etsen en de platen niet te fixeren, brengt Van Ark het bevroren proces weer in beweging. In het begin glanzen en glimmen de platen tegen je op en weerspiegelen ze de wereld. Maar langzaamaan zullen de platen in de tuin gaan oxideren door regen en wind en het beeld veranderen. Zo komt stilstand weer in beweging.

14 – Semâ Bekirović MCY

We gebruiken licht en apparaten, zoals een camera, om de driedimensionale wereld tweedimensionaal vast te leggen. Dat hierbij informatie verloren gaat nemen we voor lief. Eigenlijk is elke foto subjectief, een constructie van de wereld om ons heen. Wetenschapsfotografie heeft de schijn van objectiviteit, maar niets is minder waar. Zelfs wetenschappelijke foto’s worden ingekleurd, uitgeknipt of samengesteld uit honderden verschillende beelden die op verschillende tijdstippen en vanuit verschillende hoeken zijn genomen. MCY staat voor Magenta (paarsrood), Cyaan (hemels-blauw) en Yellow (geel). Dit zijn de drie kleuren waaruit een kleurenfoto, samen met zwart, is opgebouwd. Bekirović deconstrueert die werkwijze door drie glasplaten vlak achter elkaar te zetten en op elke plaat een ander beeld van cichorei-pollen in één van de drie drukk kleuren te printen. De opnamen zijn gemaakt met een elektronenmicroscoop. Vanuit één standpunt vallen de verschillende

